

7. szám.
Február 13-án 1864.

Megjelenik minden szombatnapon egy íven sokféle képpel ellátva.
Előfizetési ár: Egész évre jan.—dec. **6** frt., 6 hóra jan.—jun. **3** frt., és 3 hóra jan.—mart. **1** frt. **50** kr. — Előfizethetni minden postahivatalban és könyvtárban. —
Kiadó hivatal: Pest, barátok-tere 7-ik szá.n.

XV. kötet.

VÁLTÓ AZ ISTEN NEVÉRE.

(Február 11-dikén 1864., midőn az Úrhölgyek bazarja megnyilt az alföldi inség javára.)

Uram, fizess. Váltód lejára.

E váltót Isten állítá ki,

Ki sujtá inséggel hazánk:

S hogy népe súlyosult bajára

Keressünk irt, azt bizta ránk.

Soká ne készülj, gyorsan adj,

Midőn az Úr hozzád izent.

A népnek sorvadása nagy.

. . . S az Isten megfizet!

Uram fizess. Ez a te váltód,

E váltót Isten állítá ki.

Emlékezzél sok jó tetterre,

A mikkel egykoron megáldott.

Áldó keze mindenha ére.

„Értéke tudva“ nem tagadhatd.

Adósa vagy, azt elhiszed.

Mindenki ád, a mit csak adhat;

. . . S az Isten megfizet!

Uram fizess. Váltód imitt van.

E váltót Isten állítá ki.

— Jó véle kötni üzletet!

Biztos hely, be van bizonyítva,

Ki a mit ő nála letett;

Ő ad legnagyobb kamatot:

Egy elvetett magért tizet.

Tőkédet jó helyre adod,

. . . Az Isten megfizet!

Uram, fizess. Váltód szerezd meg,

E váltót Isten állítá ki.

Kincsed, érték-papirjaid

Ha meghalsz, por lesz, kárba vesznek,

Urokat mind elhagyja itt.

Ez egy váltót árva lelkeddel

A tulvilágra átviszed.

Kezedben van, őrizd meg, tedd el.

. . . Az Isten megfizet!

A z i k e s i g é k á l d o z a t j a .

(Humoresk: **Kakas Mártontól.**)

(Vége.)

Lemondtam a nyilvános pályáról: az atkozott ikes igék végleg elüldöztek róla s még ha kénytelen voltam is valami folyamodással terhelni a hatóságokat, minden dubiosus igenél oda tettem mind a két ragot, az egyik csak jó lesz; az aláírásom ekép hangozván: „egyebek-re nézve mély tisztelettel marad, vagy maradik, (méltóztasson vagy méltóztassék azt olvasni, a melyik, vagy a mely inkább beválik, vagy bevál) alázatos szolgálja az alolírott.,,

Nem fogok a falumból többet kimozdulni mondék vagy mondám (nem tudom bizonyosan.) Megházasodom, vagy megházasodok. — Hozok magamnak Szabolcsból feleséget, a hol minden ige ikes ige. Azért is megmutatom, hogy lehet az ember hű hazafi, vitéz férj, és boldog katona, a nélkül, hogy a tudós társaság minden könyve megakadályozhatná.

Nekem nem kell tudós feleség! Olyan kell, a kinek ujság nem jár. Csak annyit tudjon, hogy a kalendáriumban mi napra esik szerda, csütörtök? Azt is csak azért tanulmányozta, hogy szerdán tejeles paszulyt kell főzni, csütörtökön meg töltött káposztát. Egyéb bölcseséget elengedek.

Találtam is egy ilyen nekem való kedves teremtet; nem mondom meg, hogy hol; elég keresésembe került; hadd keresse más is.

Erzsinek hitták a kedves teremtet. Már azt is nagyra becsültem nála, hogy nem csinált a nevéből senmi furesát, mint szoktak csinálni mások Elizabetből Elizát, Lizát, Zabetet és Bettit: visszafelé sem olvastatta a nevét, mint hivatják magukat sokan Irmának, a kik szégyenlik, hogy olyan fölséges nevek van, mint Mari; hanem csak viselte úgy a nevét, a hogy apja, anyja hívta.

Kevés szavát hallottam én ennek a drága jó teremtésnek s azok is ilyen szavak voltak:

— No még ebből a fánkból édes bácsi. — Talán nem jó ez a becsinált? — Az én kedvemért még egyszer ebből a pulykából. — Kedves egészségére! —

Sehol sem ikes, sem ik nélküli ígét ki nem ejtett aranyos szép száján. Olyan szépen tudta a discursust vinni, hogy verbum regens soha sem volt benne. Nyilván irántam való kiméletből tette.

Nagyon belé szerettem, igazán mondom. Ő is egészen meglátszott velem elégedve lenni; a szülői tökéletesen beléegyeztek a frigybe, csupán az volt hátra, hogy ideálom „igen“ szavát nyerjem meg.

Bizonyos valék felőle.

Egy délután ellestem, mikor a baromfiakat ment etetni, s utána sompolyogtam. Mikor a sok lúd, kácsa, tyúk, pulyka ki volt már elégitve, s sápgova, pipegve, kotkodálva körül fogta ábránd képemet, odajárultam hozzá, s látván, hogy még az üres szakasztókosárban néhány szem kukoriczát rázogató, ennél fogva belé kötétek, s azt kérdém, hogy hát azt a néhány szemet miféle állatnak tartogatja még? Nevetett és nem szólt. Ezt szerettem benne legjobban; hogy mindenre nevetett, a mire nem felelt.

— Lássá kedves Erzsikém, milyen boldog volnék én, ha pulykává változhatnám, hogy kegyedtül valamit kaphatnék.

Megint nem szólt, csak nevetett, és a kukoriczát markolázta. Ez még jobban felbátorított. Elkezdtem tegezni.

Óh bár ne kezdtem volna el! Maradtam volna a harmadik személynél.

— Kedves Erzsikém; álljál meg egy szóra; ne hagyjál el; csak annyit mondjál hogy szeretel.

A leány rám nézett, rettenetes okos képet csinált, s megszólalt:

— Azaz, hogy: „mondd, hogy szeretsz?“

Azzal odaszórta az utolsó marok kukoriczát a tyukoknak, mintha ezt még azok is jobban tudnák, mint én.

Velem elfordult a világ; mentem; fogattam, haza hajtattam. Soha se kerestem többet feleséget.

Igy lett belőlem a fatális ikes igék miatt agglegény.

A hazakerült medve.

Kakas Mártontól.

Ketten járták a világot,
A talián és a medve:
Még nagyon kicsiny korukban
Szövetségbe keveredve.

A talián dobolt, sipolt,
Medve járta maga tánczát,
A talián kapott krajczárt;
Medve kapott néha pálczát.

Egyszer ketten az utfélen
Leltek egy telt' átalagot,
Átalag volt tele borral
De hozzá is láttak legott.

Először leitta magát
A talián holtrészegé.
Medve lánczát elereszté,
S maga az útra lefekvék.

Mi megmaradt, azt a medve
Kortyantá fel egy hajtásra,
Fejébe ment, de egy kissé
Többet birt meg, mint a társa.

Óh be részeg volt a talján,
Medvét szabadon bocsátva!
S óh be részeg volt a medve,
Hogy vágyott a szabadságra.

Hogy vágyott erdőre menni,
Hol medvék nem laknak ólban.
S nyersen esznek répát, málét,
S azt hiszik, hogy ez így jól van.

Hogy a várost, a vig népet
Eként eltudta felejteni.
S visszazökött rokonihoz,
Vissza Urál hegyeibe.
Csak a reszegsége menti.

*

Rokonmedvék megörültek,
Sok utat járt öcscsük' látván;
Még az örve a nyakán volt,
S a talján iszákja hátán.

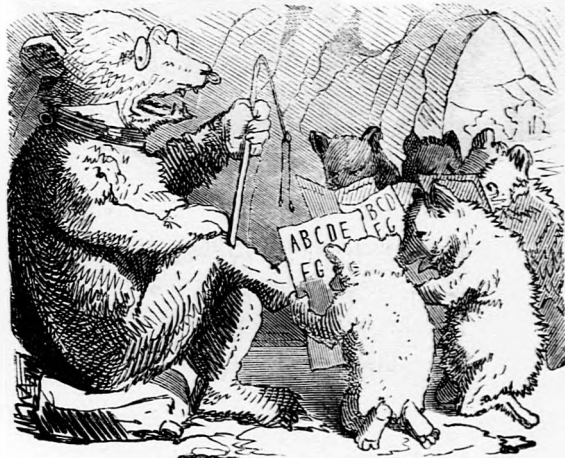
Azt mondá: ezek rendjelek.
„Ti azt persze nem értitek;
Bajos azzal beszélni, ki
Nem tud angolul és siket.“

A medve nép mi hátra van;
Más már ezóta hol halad!
Minden ló lovabb ezóta,
És a bival lett bivalabb.

Tanúlj! Müveld, engedd magad
Czivilizálni általam.
Nyisd fel szemed, tanúlj mórest
Ne légy tovább világtalan!

*

Mindeneknél előbb való
A betű és a tudomány.
Maczkó fáját kimiveli
Ábéczével skutikával.

Medvebunda tárgya gúnynak;
Lám a pudli milyen ékes.
Maczkó fáját finomítja,
Borotválván rendbe', sorba'.

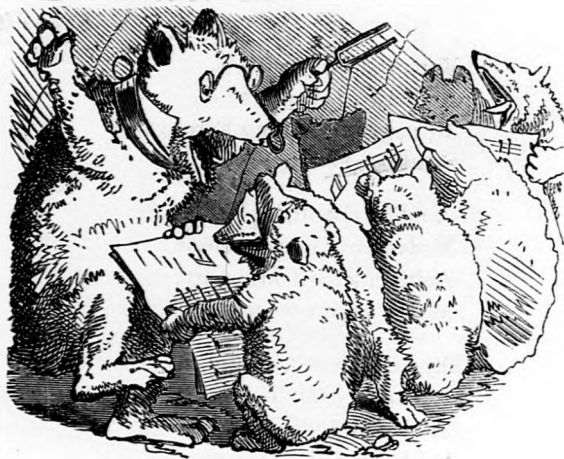
Csúf a régi ugrabugra,
 Maczkó öcsese, bátyja, nénje
 Uj szökéseket tanul be:
 S tánczol polkát és galoppot.

Nyers szalonnát és gyümölcsöt
 Mivelt medve hogy harapna?
 Maczkó tanít szakácskönyvből
 Főzni filét, escaloppot.

Ösi ordítás sem illik.
 Medvéből lesz énekmeister;
 Megtanítja lomha népét
 Kotta szerint üvölteni.

Durva szokás fára mászni,
 Csak körömmel; nem is illik.
 Medve megtanítja népét
 Fára mászni lajtorjával.

Mindez semmi. Külső máz csak.
 Szép ha meg van; ám de több kell.
 A művészet és poézis
 És tudomány még nem minden.

Legfőbb a nemzetgazdászati!
 Mindennemű vállalat, mi
 Másutt vagyon in floribus;
 Nálunk is meghonosuljon.

Hordjátok mind össze hozzám
 Ki mit elkuporinthatott.
 Én majd kseftet nyitok vele
 S adok tőle száz procentet.

Tallérossy Zebulon levelei Mindenváró Ádámhoz.

Tekintedezs barátom uram!

Mar több napok óta tartya városunkat keletmetes rimülisben az a hír, hogy bazar fog megnyitani alföldi insig enyhítésire; a hol miltosagos is szipsiges aszonyságok nyajas pilantasok dupla puskajával is csengő kinalgatasoknak revolverjeivel keresztül utazokat megalitanak; is valtsagdijat rajtuk megveszik. A megnyitatas első napjan, nem azirt vagyok circumspectus is meggondolt hazafi, hogy előre tolakogyak, hanem megvartam, mi hirt kihoznák, a kik legelső ostromon jelen voltak? A faktumok nagyobszerűek, mint a phantasiának. Egyik utazo ezer forintot fizete egy puszelliirt; pedig nem izz mizes kalacs. Masik utazo fizete száz forintot egy korty palinkair; hanem azutan egy harmadik megvigasztalta engemet; ü csak fizete egisz vásarlasban husz krajczart. Mert úgy van ez, mi t Kolosvari *Mami* hazanal (ki ne ismerne ütet) a ki tabledhauteot tartota urak is szegin leginyek számára: ebid vigin mikor fizetnyi kelet, monta egyiknek: Te (mindenki per tu volt neki) fizetsz öt forintot, mert van mibül. Te masik fizetsz csak egyet; — Te harmadik fizetsz csak egy huszast — vagy szeginy frater; — Te utolso, no te fizes semit.“ Had az id izz így van.

Ere magam izz felbatorotam magamat, izz elszantam keresztül utaznyi filelmetes Bazaron: azon imadkozva magamban, hogy csak a felső kaputomat visszahozhasam. Szípen biztatya az a Hon referense latogatokat, hogy sipkajukat leვენenek. Talan különben mig aszt is elvesznek.

M. Miska és N. Miska.

M. Miska. Hát pajtás hol jártál, de régen láttalak.

N. Miska. Párisban voltam.

M. Miska. Párisban? Mit csináltál ott? hisz nem tudsz te francziául.

N. Miska. Óh az nem baj. Hisz az az ostoba franczia nyelv úgy tele van német szavakkal: mint *Hôtel, Garten, Marfehr, Portier, Ziafer, Kottlett, Soß, Haschee, Dmelette, Kompot, Kawiar, Grijette, Majshamod, Lemoni, Sala*

Dehogyan vesznek el. Olyan nyajasak. Olyan szipsigesek azok a boltos grof-herczegaszonyok. — Ugy mirnek bort, palinkat, sert, pantlikat, czukrot, dohanyt, úgy kinalnak vele embert, úgy engednek alkudnyi, hogy mikor az ember lealkuta egy forintra valamit, csak azirt izz kit forintot fizeti irte.

Od van herczegaszony mingyart, a 'ki adja sziverösítő italkat. Kirek alasan egy poharal, de ne abul, a mibül a Zsedinyi is Wenkheim grofoknak teczet mirnyi, mert az nekem draga, hanem csak abul, a kibül a fiatalság kapja; egy forintjával egy kupikával. Csokolok kegyes kezeit.

Hat id mid adnak. Papirost? De mar ebul veszünk. Hiszen magunk izz ilünk papirosbul; ilendő haladatosnak lenyi. Had a Deak Ferencz pipajához czimezet boltban! od van am mig csak boltosni. Mindenüt, mindenikben! valamennyi: — szip, draga szip! gyönyörüsiges; bamulatra milto!

Csak most banok aztan, hogy nem letem milioner, hogy aszt az egisz bazart megvásárolhatnam mindenestül, boltosnistul is oda ajandikozhatnik hazamnak; vagy hogy nem letem poeta, hogy ezt az egisz bazart versekben leirhatnam mindenestül, boltosnistul is oda ajandikozhatnam a halhatatlansagnak; hanem — letem csak

alazatos szolgaja

Tallérossy von Zebulon.

mi, hogy ha egyszer visszakérnök tölük a sok tölünk lopott szót, nem tudnának egymással beszélni; de még enni se tudnának kérni.

M. M. Hm. Ugyan jó, hogy mi csak egy étel nevet loptuk tőletek.

N. M. Par Exempl?

M. M. Azt, hogy: „Babriga-Kollajsch-Bergeld, mit Dorhonjo.“

F ő m u n k a t á r s .

„Azt, ki annyi *szellemkincset*
Összehalmoz egy rakásra,
Nyertük meg, hogy mától kezdve
Legyen lapunk munkatársa.“

Programmjában fertályévkor
Ezt hirdeti a szerkesztő.
(Ha így se' lesz prenumerans :
Akkor ütheti a menykő !)

És fizetnek. Hát hogy is ne !
Ilyen ember ritka holló.
Megjön a lap, nézik, látják :
Hogy főmunkatárs — az *olló*.

S. F.

A tengeri ezüst értéke.

Tanár. Jancsi öcsém jöjön ki a táblához !
Jancsi (kijön.)

Tanár. Egy különben derék és jeles lap mult évi legutolsó számában olvastam, hogy az *Oceán* ezüst tartalma 200 millió tonna sulyu s oda van még az is téve, — miszerint az egésznek értéke tizen-nyolcz millió négyszázötvenezer forint, de vegyünk husz millió forintot, hogy kerékszám legyen ; számítsa ki édes öcsém, mennyi így egy mázsa ezüstnek értéke ?

Jancsi. Egy tonnának sulya husz mázsa, tehát kétszáz millió tonna sulya négyezer millió mázsa ; most, hogy megtudhassuk, *egy forintra hány mázsa* ezüst esik, elosztom a négyezer milliót, husz millióval s hányadosul kijön 200, tehát kétszáz mázsa ezüst értéke egy uj forint, innen egy mázsa tengeri ezüst értéke félkrajczár.

Tanár. Valde bene, pergat ad locum.

Kiugrasztott feleletek.

L . . tanár az igékről tartott előadást növendékeinek.

„No, kis fiam, mond meg nekem, hány személye van az igének az egyes számban?“

„Három“ válaszolá a fiu.

„S melyek azok“ kérdé a tanár tovább.

„Atya, Fiu, Szentlélek,“ hadará lélekzet vétel nélkül a kis nebulo.

„Mit tudsz Tihanyról“ rivalt figyelmetlen tanítványára a tanár.

„Ti . . Tihany“ szólt ijedve s zavarodottan a fiu „bir jeles vizshanggal, melyben a hat lábnyi vers rézzé változik, mint Urvölgyben a czemént vízben.

Mit csinált Noé a barkában ? kérdének egy kis fiut a vizsgán.

„Egy hollót bocsátott ki.“

S midőn kiszállott a barkedől ?

„*Csőre* között áldozatot mutatott be az urnak!“

Mi nevezetést tudsz Bajáról ? szólíták egy vizsgán a fiut.

„Baja mezőváros, felgymnasiummal, népes elemi tanodákkal . . . és a Pistráng-barátok kolostorával.

A k a r o m .

X. ismerősöm megházasodott, vagy igazabban mondva megnősült, elvévén egy vidékbeli urhölgyet, ki még a mézes hetek alatt annyira papucs alá szoritotta férjét, hogy ez mukkanni sem mert, s ki hallatlan szélyeivel ugyan agyon tudá a szegény tatárt kizozni. Ime egy eset az eclatansabbakból :

Egy napon szól az asszony : — „Nekem szalma kell!“

„Mennyi édes lelkem, mikor s minek? kérdé a férj.

Három szekérrel, mindjárt, hogy minek, az nem tartozik read!“

„De angyalom! a béresek szántanak, most teljes lehetetlen,“ bátorodik a férj mondani.

A nő egyet toppant, s mondja : „akarom.“

S mit tett a férj? Tudjátok, mit tesz e szó : „akarom“ oly nő ajkáról, — ki férjét rabszolgaként tractálja? A szegény martyr meghajtá magát — visszaparrancsolá a szántásból béreseit, hozatott 3 szekér szalmát, s beállitá az udvarra. — S mit tön a nagysám? Kihúz egy szalat, — bemegy, leül a kanapéra — és fogát piszkálja.

Marha passus szóról szóra az eredeti után.

Bi Szony Sag Lively.

hogy T. Gömer megyeviszi letés Becsiletos melek-hegyi Las Behaj tvany Rima szeci oriszagósvasara Egy iszitinót Fen alo szar vu szir keszeri 2 ives Egisi geshelyrely melynek Biszony sagát ki Agyuk A hely sik Pecsetjevel meg Ere sitjik Silt meleg hegyen aprilis 19 nap jan 18* ösztén Debe.

P. H.

biró.

Hidegvérü recontra.

Szörnyü hamisan fujta trombitáját a choralista, nem állhatta tovább a karnagy s rákiált :

— Sie Esel!

— Sölber áner! kiáltja vissza a czimzett, s hidegvérü kötelességézzettel tovább fújta a mint tudta, a mi kotáiban állott előtte.

Ama bizonyos csizmadia és felesége kérdései és feleletei.

Oraculum. Ugy látszik, hogy még is könnyebb dolog valamit elkészíteni, mint bevégezni.

— — No iszen szép kis *günzlicher Ausverkauf*-ot csinált a Dannewirkei boltban az a jámbor Mezás! (Mondtam én, hogy ha ő Mózes, hát legyen *élmezési biztos*, de ne *generális*.) Már az igaz, hogy csunya bankrottot csinált! nemcsak a *kapitálist*, de még a *Kapitálét* is ott hagyta a *concurusban*. Mennyire jobb lett volna neki a *Vergleichs-verfahren* mellett maradni s a hitelezőket husz procenttel kielégíteni, mint bevárni az *executiót*! (Már most mi lesz ebből?) Hát az executio után következni szokott a *licitatio*, s akkor majd eljönnek a zsidók, — akarom mondani: anglusok, s potom árért összevásárlják az exequált holmikat.

— — Kivonat a Kisfaludy-társaság ez évi titkári jelentéséből: „ez évben nem tudtunk olyan munkát felfedezni a magyar irodalomban, mely érdemes lett volna rá, hogy a Kisfaludy-társaság kiadja. stb.“ — Ez évben készült munkák jegyzéke: — *Gondolatok*. Irta báró Eötvös József, a *Kisfaludy-társaság elnöke*. A Kisfaludy-társaság nem vette észre. — *Buda halála*, írta Arany János; a *Kisfaludy-társaság igazgatója*. A Kisfaludy-társaság ezt sem vette észre. — *A király házasodik*, írta Tóth Kálmán, a *Kisfaludy-társaság másod titkára*. — A Kisfaludy-társaság egyikre sem akadt rá.

— — A nemzeti színház vigjátéki pályázat eredménye után korszerűnek találtatik, miszerint jövőre ki legyen téve világosan és érthetőleg a pályázati főtétel között az, hogy a versenyző művek közül a *legjobb-nak*, vagy a *legrosszabbnak* adatik-e ki a jutalom? mert

vannak, a kik az előzmények után e kérdés felől nem tudnak tisztába jönni. (Természetesen a legrosszabbnak: mert a ki legjobb, az ugy is legjobb, de a ki legrosszabb, az szegény legény, már pedig az inségeseket illik mai nap segélyezni.)

— — Kinek kell kereszt? A Lloydban olvashatni a hirdetések között: U*os*vics Lázár, zimonyi lakos a zimonyi g. e. atyafiaknak egy 600 forintos márványkeresztet ajándékozott; a g. e. atyafiak azonban az alatt, míg a kereszt elkészült, megapprehendáltak rá s az ajándékot, mikor megérkezett, nem fogadták el. Most aztán U*os*vics Lázár közhírré teszi, hogy a kinek keresztre van szüksége, nála nagyon olcsón kaphat egyet. (Jaj uram, van minekünk keresztünk elég, csak azt győzzük viselni.)

Eredeti levél a schleswigi csataterről.

De most már igazán tűzbe jöttünk magunk is! Egész nap az ellenség után szaladtunk; hanem azok a ménkü magyar katonák olyan messze elkergették azt már előlünk, hogy nem birtuk utólrni. Pedig olyan szép rendes háboru ígérkezett már kerekedni; — hanem a hol ezek a magyar huszárok, meg bakancsosok belevágnak, mingyárt *elrontják* az ütközetet. Hát akkor minem vettem én Hamburgban azt a sok *hadmérnök-tudományi* könyvet, a mikbül megakartam tanulni, hogyan kell majd *tranchéekat*, első, második, harmadik *parallelákat* vonni a Dannewirke ellen? Ezek neki mennek a legelső sáncznak parallelák nélkül, s futts az egész studiumom. Közülünk is elesett egyébiránt két turner, — mivel hogy az altonai trottoir nagyon csuszós, s nem volt kőporral behintve.

A *Ravennai Fechter*.

X X urambátyám egy szellős juniusi na pon szénát takartatott, a mint harmad magammal mellette elmenvén, annak módja szerint köszöntünk neki; s ilyen beszélgetés keletkezett köztünk:

— Hova hova öcsém?

— Egy kicsit fürödni kedves uram bátyám.

— No ezt ugyan bolondul cselekszitek, ilyen hideg időben, nem a ti bőrötöknek való mulatság az; hisz' nem vagytok született moszkoviták, a kiket, mihelyt megszületnek, mindjárt a Themsebe mártanak, hogy szokjanak a hideghez.

Laptulajdonos és főmunkatárs: JÓKAI MÓR.

Felelős szerkesztő: DIENES LAJOS.

Lakása: Papnöveldeutca 1. sz. II. emelet.

Nyomatott Emich G. magy. akad. nyomd. Pesten 1864.

(Barátok-tere 7-ik szám.)

Rajzolja: Jankó. — Metszi: Pollák.